

בע"ה ט' באייר תשע"ז
05/05/2017
גליון מס' 2996

פרשת אחרי – קדושים

"לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" (ויקרא י"ט, י"ז)

ה'שנאה שבלב' - נובעת מריחוק והתעלמות מרגשותיו של האחר, שהולכת ומקצינה עד כדי זלזול ושנאה.

'תוכחה' אמיתית לעומתה - נובעת ממקום של כבוד לאחר ו'נוכחות' בעולמו.

לפיכך:

אם תנהג באחר, כ"עמיתך" – הקרוב אליך והשווה לך, ממילא "לא תשנא אותו בלבבך.. ולא תשא עליו חטא".

(עיון בפרשת השבוע)

שיעור פרשת השבוע: יצחק שלומי

שבת פרשת אחרי מות-קדושים		ימי החול	
הדלקת נרות	19:04	זמן תפילין /טלית	04:52←04:57
מנחה	14:00	שחרית א'	06:00
שחרית א'	06:45	שחרית ב' (בביה"כ)	06:45
שחרית ב'	08:30	שחרית ג' (בצריף)	08:00
מנחה	13:30	סוף זמן ק"ש	09:13←09:15
מנחה (בני-עקיבא)	14:15	מנחה א' (בחד"א)	13:15
לימוד "מדור לדור"	17:20	מנחה משניות וערבית	19:15
שיעור-הרב ארי	18:00	שקיעה	19:28←19:24
צאת השבת	20:00	ערבית	20:10

אחות תורנית: הילרי יום טוב

שבת
שלום

קווים לדמותו של ר' ישראל פרידמן בן אלה ז"ל

ישראל פרידמן נולד בעיירה ברוש שברומניה ערב ראש חודש כסליו תרפ"ד, נין ונכד למגיד הגדול ממזריץ' ולרבי ישראל מרוזין. השקפת עולמו עוצבה באוירת החסידות של משפחתו בהשפעת סביו, אביו ודודיו. בגיל שלוש התחיל ללמוד תורה, אחר כך מילא את כרסו בש"ס ופוסקים. היה לו מלמד פרטי, יהודי כבן שבעים שנה, שלימד במשפחה גם את שני הדורות שלפניו. כנהוג במשפחות של אדמו"רים רבים, קיבל ישראל גם השכלה כללית רחבה, למד שפות וכל שנה היה נבחן בבחינות-חוץ בבית הספר המקומי. בנערותו לא היה כמעט ספר מן הספרות אירופית שלא קרא. לעתים בשפת המקור.

המשבר העמוק ששרר באירופה בין שתי מלחמות העולם והמשבר בחברה היהודית היו להם השפעה עמוקה על ישראל, ועם פרוץ מלחמת העולם השנייה הוא נרתם לפעילות ציונית-חלוצית, רובה במחתרת. אחרי המלחמה עלה ישראל ארצה הצטרף לקיבוץ רשפים בעמק בית שאן.

בשנותיו הראשונות בקיבוץ התאמץ בכל כוחות נפשו וגופו לתרום לעבודת המשק ועבד ברפת, ובו בזמן המשיך בלימודי קודש. כפי שהיה בתקופת המשנה והתלמוד ואצל החסידים הראשונים, ישראל שילב תורה ומלאכה. הוא עסק גם בחינוך ובקליטת עולים בקיבוץ, ואף יצא לשליחות ציונית לצרפת. לאחר שובו ארצה עבר לקיבוץ סעד שבצפון הנגב, וכמה שנים מאוחר יותר התחיל ללמוד היסטוריה של עם ישראל באוניברסיטת תל אביב, ועד מהרה נעשה תלמידו המובהק של פרופסור יהושע אפרון.

לאחר שלימד כמה שנים באוניברסיטת תל אביב, עבר לאוניברסיטת בן גוריון בנגב. בה הוא לימד היסטוריה של עם ישראל – תקופת בית שני, משנה ותלמוד. שם המשיך ללמד גם לאחר פרישתו לגימלאות. הוא הורה גם במקביל במכללת ספיר שעל יד שדרות. כיום הוא מלמד גמרא תוך שילוב לימוד סוגייתי ברוח חסידית עם רקע היסטורי – חברתי, בישיבה מיוחדת בנתיבות, בעלת שליחות חברתית, ישיבת הסדר בה משתלבים תלמידים משכבות חברתיות שונות, זרמים אידיאולוגיים שונים ובני עדות שונות, בהם גם מעולי אתיופיה. ישראל הוא תלמיד חכם ספוג יהדות וחוקר ייחודי, בעל ידע רחב במקורות תלמודיים וקלאסיים.

הוא מורה דגול, לשיעוריו בא תמיד קהל רב. במשך הזמן נוצרה באוניברסיטת בן גוריון קבוצת תלמידים נאמנים שבחרו בקורסים שלו שנה אחר שנה. ישראל מלהיב את תלמידיו גם מפני שאת התקופה שהוא מלמד הוא חי באופן אישי, מתוך הזדהות מלאה, ומתוך הדגשת המישור האנושי, שהרי אדם נשאר תמיד הוא עצמו למרות מרחק הזמן והנסיבות המשתנות. העבר הופך להווה, וההיסטוריה לספר חיים.

ישראל לא שומע – הוא מקשיב. הכול מעניין אותו, הכל חשוב לו: מה חושב האדם העומד מולו, מה הוא עושה ומה בכוונתו לעשות. ולא רק האדם שעומד מולו מעניין אותו, אלא גם תולדותיו והרקע שלו: מהיכן הוא בא, מהיכן באה משפחתו, מה עושים הוריו. מה עושים הורי הוריו, והכל ברגישות נדירה.

ישראל מקשיב מתוך אמפתיה עמוקה. הוא שמח שמחה אמיתית וכנה על הישגים והצלחות, וכשאתה מספר לו על צער שאתה נתון בו, ישראל נמצא אתך בכאבך, תומך מתוך הזדהות והשתתפות עמוקה, בכל לבו. כך עם כל אחד ואחד, סטודנטים שהוא מלמד וסטודנטים שלימד, עמיתים ועובדי נקיון. אל כולם ישראל מתייחס באותו עניין, חולק אותו כבוד. אין זה משנה מי ניצב מולו, מה הן דעותיו, מהי רמתו האינטלקטואלית, מה מעמדו ומהם מעשיו. ישראל מרגיש קרוב לכל אדם בתור אדם, כפי שאמר הרומי טרנטיוס, "אני אדם, לכן שום דבר אנושי אינו

זר ל"י". ישראל מחפש בכל אדם את "הנקודה הפנימית", נקודת אור. מסגולתו זו נובע הכבוד הנדיר שהוא חולק לכל אדם, באשר הוא נברא בצלם.

יחס זה של אהבה ודאגה ואחריות שישראל מרגיש כלפי זולתו, בא לידי ביטוי במפעלים השונים שהקימו ילדיו בירוחם, בנתיבות ובירושלים. בירוחם הם הקימו את "קהילת יחד", המפעילה מדרשה חינוכית, בנתיבות הקימו ישיבת הסדר שישראל מלמד בה שלושה ימים בשבוע, ובירושלים הקימו שלושה מפעלים: בית מדרש "מעגל", ושני קיבוצים עירוניים, "ראשית" ו"בית ישראל", האופי וההדגשים של כל אחד מהם שונים, אך מטרת כולם דומה: לפעול בשכונות מצוקה כדי לצמצם פערים חברתיים וכלכליים, פערים של חינוך ומנטליות, פערים ברמת ההזדהות עם המורשת היהודית.

צעירים 'דתיים' ו'חילונים', מעדות המזרח ומעדות המערב, רוסים ואתיופים, לומדים יחד ומתוך חוויה רגשית מפנימים את המקורות היהודיים, ומגלים את המשותף בלי לטשטש את השוני ביניהם. יחד הם עוסקים בפעילויות חינוכיות שונות ובעבודה קהילתית.

מטרתם היא לנסות לשבור את מחזור המצוקה ולעסוק בעיצוב הזהות היהודית – למען חיים של ייעוד וליצירת חברה מתוקנת, שהיא תנאי לתיקון העולם. בכל המפעלים הללו ישראל הוא מקור ההשראה. כל פעילות וכל תכנית ניזונות מדעתו, הצעתו ותמיכתו. זכה ישראל ואשתו ציפורה היא לו עזר. גם היא מוכנה תמיד להקשיב, לתמוך, לתרום ולפעול. רעיה מסורה המכבדת את רצון בעלה, אבל גם עצמאית, ודעותיה לגבי הדרך שבה יש ללכת משפיעות השפעה עמוקה על ישראל, על בני המשפחה הגדולה, ועל החברה אשר בה היא חיה ופועלת.

ביתם של ישראל וציפורה, שנים רבות בסעד ועכשיו בירושלים, הוא בית פתוח וחם ושופע רוחניות. אורחים מאורחים שונים בני כל הגילים באים לבקר, לספר, להתיעץ, ללמוד. הבית מלא את רוחם של דורות של תלמידי חכמים ושל אדמו"רים, אבות אבותיהם של ישראל וציפורה. מבטם הרציני והרוחני ניבט מן התמונות התלויות על הקירות. הם ולימודם ואהבתם את עם ישראל חיים בסיפורים שישראל מספר עליהם, סיפורי חכמה, אמונה ובטחון, אהבה, רגישות, צניעות, סבלנות וסובלנות.

דרך הסיפורים והניגונים הנפלאים של שולחן השבת בבית ציפורה וישראל חי שוב העולם החסידי של דורות שחלפו, והוא רענן מושך את הלב. בית בן שלום הוא עצמו מעין חצר חסידית מיוחדת במינה בית "אוהב שלום", המשמר את ערכי העבר, יונק מהם ופועל לאורם במציאות המשתנה.

תקציר מתוך ההקדמה לספר "אוהב שלום" מחקרים לכבודו של ישראל פרידמן בן שלום בהגיעו לגבורות - מרים בן זאב.

אפר כ"ז'

**קיבוץ סעד אבל על פטירתו של חברנו לשעבר
ישראל פרידמן בן-שלום ז"ל
ומשתתף בצערה של המשפחה**

דברית eale רותי לזר טקס יום הליכרון eale

בשנה זאת בה אנחנו מציינים 70 שנה ליום העלייה לקרקע הקיבוץ, חשוב לזכור ולהזכיר כי בין החלוצים והחלוצות היו מי שאך כשנתיים קודם השתחררו ממחנות עבודה והשמדה, יצאו ממחבואים, וניסו לשקם את עצמם פיסית ונפשית לחפש שרידי בית וקרובים שניצלו. כך אחד מעיר ושניים ממשפחה התקבצו לגרעיני עליה ולאניות מעפילים, עזבו את אדמת אירופה והגיעו לחופי הארץ.

התארים הללו: "שרידי הגטו, עקורים, פליטים, מגורשים", הומרו באחת ל"חלוצים קיבוצניקים מפריחיי שממת הנגב". איתם גם מי שהספיקו לעלות בטרם הפורענות אך איבדו את משפחתם ונשאו בליבם את האובדן הנורא.

אנו בני הדור השני, לא זוכרים אותם כאנשים עצובים מוכי טראומה... דומה ששורת השיר "אם יש לך כאב רמסהו ברגליים" הייתה להם לעיקרון חיים. מה ידענו על קורות הורינו שרידי השואה? מעט... פירווי זיכרונות... חלקי עדויות, ושם. נשאנו את שמות הסבים סבתות הדודים והקרובים. שְׁנֶהְרָגוּ, שְׁנֶשְׁחָטוּ, שְׁנֶשְׁרָפוּ וְשְׁנֶסְפוּ על קדושת השם, בידי המרצחים הנרמנים הנאצים ועוֹזְרֵיהֶם.

בחלופי הזמן כאשר הפכנו לבנים שיודעים לשאול, כאשר היינו נכונים לשמוע, או כשילדינו חקרו את שורשיהם הבנו שהסיפור הפרטי שלנו, הוא פיסת היסטוריה חלק ממגילת השואה והתקומה הקולקטיבית.

בבזידם של הורינו נחו הזיכרונות ומעט המזכרות כמעט באין דורש. שם גם התגלה לי צרור מכתבים באידיש פולנית ועברית שכתבו בני משפחתה של אימי לדוד שהקדים לעלות לארץ. אני רוצה ברשותכם להביא קטע ממכתבו של אחיה של אימי, אברהם, המכתב הסתמי לכאורה מאפשר אולי לטוות חוט של קשר, לדמיין מפגש ודיאלוג בין רחוקים קרובים.

ב"ה יום א' פרשת ויצא דוד ודודה יקרים.

[...] בהזדמנות טובה זו אני אכתוב לכם משהו. אני, בעזרת השם יתברך, בריא, אני כבר לא לומד בחדר. אני לומד אצל

בחור.. אני לומד גמר' פסחים עם תוספות. אני אכתוב לכם משהו מן הלימוד מדף י:

מתני: ר' יהודה אומר בודקין אור לי"ד ובי"ד שחרית ובשעת הביעור וחכמים אומרים לא בדק אור י"ד יבדוק

בי"ד לא בדק בי"ד יבדוק בתוך המועד לא בדק בתוך המועד יבדוק לאחר המועד. ומה שמשייר יניחנו בצנעה כדי

שלא יהא צריך בדיקה אחריו רש"י בתוך המועד. בשעה ששית שהוא מועד הביעור: לאחר המועד. משש שעות

ולמעלה עד שתחשך: [...]

אנחנו מאד סקרנים לדעת איך נראים החיים בארץ ישראל. האם הדוד כבר רכב על גמל ועל חמור? איך לומדים שם בארץ ישראל ובתל אביב? האם יש שם ישיבת [!] בשבילי והאם יש שם חדר יסודי התורה? [...] האם יש שם "שטיבל" של [חסיד] גור?

אני מבקש מהדוד שיענה לי, אברהם.

חיפשתי משמעות סמלית לדיון ההלכתי שציטט אברהם, הייתכן כי דווקא המסר העולה מהדיון שתמיד יש עוד הזדמנות לבדוק חמץ, שתמיד יש עוד אפשרות לתיקון, היה להם לרועץ?! האשליה שאין צורך למהר, השאירה אותם בעיירה בחיק המשפחה והקהילה החסידית... כל בני משפחתה של אימי נספו בשואה, והיא נותרה שריד יחיד לשבט מפואר.

אותו אֶן משפחתי היה גם אֶן קבוצתי. דווקא היום כשכל חבריי כבר סבים וסבתות בעצמם, מתחדדת העובדה שלרבים מאתנו לא היו סבים וסבתות בוודאי לא משני הצדדים ולא סבים רבים/ סבתות רבות כמו לנכדינו.

רגע הזיכרון הלאומי הזה מציף שאלות אישיות לא פתורות; האם ניתן להתגעגע למי שלא הכרנו כלל, שתמונתו, אֶם שרדה בכלל, מטושטשת ושטוחה?!
האם אֶגרנו די סיפורים כדי לעבות את הדמויות?!

כן, שמענו פעם ש"את דומה לדודה", או ש"לך יש את הכישרונות של סבא, את החרifiנות את התמדה"...
האומנם? הייתכן כי אותה מורשת גנטית שרדה את תוכנית ההשמדה, צִלְחָה את גדרות התיל, את הצעדה בשלג, ולבשה קצרים ומשבצות של ילד קיבוצניק מנומש?!

בהיעדר סבא וסבתא אין גם מי שיספר איך היו ההורים כילדים, ואולי, כך מתגנב ללב ספק ילדוּת, אולי מעולם לא היו הורינו ילדים. הסוף הלא טבעי, שלא בשיבה טובה של הסבים והסבתות דחק הצידה את הפרטים שהיו יכולים להרכיב מחדש את הזיכרון שירשנו, את תווי חייהם ופנימיותם שמטושטשים ונמוגים. ואולם בתווי הדמיון הללו אין די בכדי למלא את ההער, ולצקת משמעות רגשית ומוסרית לטרגדיה האישית והלאומית.

היום עלינו כקהילה זוכרת להעלות לתודעה את מי שבאופן מפותל וסמוי שתלו פה ניגונים מזמורים רחוקים. לחובת הזיכרון הזאת נוספת משימת הייצוג של הורינו מקימי הקיבוץ שכבשו את צערם, אספו כוחות ותעצומות נפש והתחילו מחדש. נראה כי הלמות פטישים, תלמים חרושים, שיעורי תורה וצהלות נכדים ונינים על הדשאים הם חלק מהגשמת הרצונות של הדורות שקדמו לנו, שיש בה נחמה ואף הנצחה מלאת חיוניות ואנרגיה, כאן בישוב הפורח שהקימו.

בְּנֵי אֶסְפֵּרִיט

נארח את ד"ר רחלי צרפתי ונשמע ממנה על:

"כיצד ציירו עולי רגל את המקומות הקדושים בימי הביניים?"

על מגילה לא ידועה מן המאה ה-14 המציגה איורים של המקומות הקדושים,

וסיפור גילוי המגילה - נושא הדוקטורט של רחלי.

יום ראשון י"א אייר 7.5, בשעה 20:45, במועדון לחבר

הציבור מולאן - 70

משואה לתקומה - נר זיכרון לדודי (אח אימי ז"ל) משה יוסף יואל ז"ל

מאת: משה'ליה גינזברג

לרגל יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ו 70 שנה לקיבוץ סעד ברצוני לציין, שללא חברינו שכבר הלכו לעולמם, והחברים הוותיקים החיים עמנו, קיבוצנו לא היה נראה כפי שהוא היום.

ברצוני להזכיר את הדוד שלי, אח של אמי צפורה ז"ל, שנפל במלחמת השחרור בין הגדרות של סעד, שנקרא היום "מעוז מול עזה".

משה נולד באוסטריה לאב שמואל חיים ולאם פנינה, הרביעי מבין חמישה ילדים. בעקבות גילויי אנטישמיות ברחה המשפחה מאוסטריה בדרכים שונות, על מנת להגיע לארץ ישראל. משה נשלח יחיד ממשפחתו לאנגליה, בהיותו בן 13, עם ה "קינדר - טרנספורט", ועבד כנער מספר שנים במכרות הפחם באזור לידס. בשנת 1946 עלה משה מאנגליה והתאחד עם משפחתו.

משה חיפש דרך לתרום בחברה צעירה ותוססת והצטרף לקבוצת עלומים (ישבה אז בהרצליה ג'). מהר מאוד צורף לחיל החלוץ של הקבוצה, שהקים את קיבוץ סעד מול שערי העיר עזה. מיד התחבב על חבריו, גויס לפלמ"ח ושימש כמאבטח וכאיש קשר עם חיילי המנדט הבריטי בשל שליטתו בשפה האנגלית.

וותיקי סעד מספרים שכתודה על פועלו, לוחמי סעד קיבלו מהבריטים עם עזיבתם את הארץ שישה עשר רובים, כמות נשק שהכפילה את כושר ההרתעה של הקיבוץ הקטן.

בקיץ 1948, בהפוגה השנייה, במלחמת העצמאות, שעה שהנגב היה מנותק, נסע משה בדרך לא דרך לסדרת טיפולים במחלת עור שנגרמה לו כתוצאה מעבודתו כנער במכרה הפחם. אך משה התגעגע לחברים בסעד ולא הרשה לעצמו להמשיך בטיפולים כשאזור סעד במערכה. לכן שב בהזדמנות הראשונה לנגב. כשכבר היה בשערי סעד, נפל משה מהמשאית עליה ישב כמאבטח, ומצא במקום את מותו.

משה נקבר באישון לילה בליווי קומץ חברים, בבית הקברות שבבארות יצחק הסמוכה (בנגב). לאחר ההקמה מחדש של בארות יצחק במרכז הארץ, הועברו עצמותיו, ביחד עם יתר חללי בארות יצחק, לבית הקברות הצבאי בנחלת יצחק.

על עוז רוחו סיפרו חבריו שלמה אש ז"ל, יהודה ברט ז"ל, יהודה אל-עמי ז"ל, וחברים נוספים: "בטרם נפתחה אחת מההפגזות הכבדות על בית הביטחון, נשלח משה לתצפית מגג בית הביטחון. העמידה בתצפית בשעת הפגזה הייתה כרוכה בסכנה חמורה, אף על פי כן לא ירד אל התעלה עד אשר קיבל פקודה מפורשת לנטוש את עמדתו הקדמית המסוכנת. כמעשה זה כן יתר מעשיו, נעשו מתוך פשטות מרובה וללא דיבורים מיותרים. דבר אחד בלבד היה עשוי להרתיעו, וזו הייתה עשיית עוול כלפי הזולת.

משה היה חביב על חבריו בשל חוש ההומור שלו, והיה מיטיב לקלוע במילים ספורות אל המטרה. בחור תמים וישר, אוהב עבודה ושוקד עליה. עשה את המוטל עליו כחייל המציית לפקודה ללא חשבונות אישיים כלשהם."

כיתר חללי מלחמת העצמאות על המדינה שבדרך, הוענקה לו עשרות שנים אחרי מותו "אזרחות כבוד". אימי ז"ל הצטרפה לסעד בעקבותיו בהיותה בת 20, וזכתה לחיות איתו בסעד רק מספר חודשים עד לנופלו.

יהי זכרו ברוך.

נסח השבוע: אהל אהל וממנה לכן פורח

את מסענו השבועי התחלנו בשיעורו של הרב בשבת, שעסק בפרק ב' מפרקי אבות. במשנה ו', הלל הזקן מטיף לגולגולת שצפה בנהר, השייכת כנראה לאדם שנרצח והועלם במעמקים, כי היא חלק משרשרת חיסולים בה כל אדם משלם על מעשיו בדרך שפגע בחברו... ובקיצור – פגעת? נפגעת! יש דין ויש דיין! המשכנו בדבריו הטעונים של הרב צבי יהודה שמנסה להסביר את אסון השואה באמצעות החשבון הא-לוהי ההיסטורי. במבט נקודתי השואה נתפסת אמנם כחוסר צדק וככאב אותו לא ניתן לשאת, אולם במבט על ובראי ההיסטוריה, מדובר בניתוח הכרחי וכואב שאין מנוס ממנו, והוא: הסרת הגלות הממאירה מעם ישראל. הגלות היא אמנם חילול השם ושואת העם היהודי היא חילול השם כפול ומכופל, אולם התיקון לא מאחר להגיע... על פי הרב יהודה עמיטל, תקומת מדינת ישראל – היא תשובה של קידוש השם. הניצחון במלחמות, התקבצות היהודים במדינה, השגשוג והפריחה, הם קידוש השם הגדול ביותר שגובר אלף מונים על תקופת חילול השם האפילה: "...אנו חיים במדינה שכל הקמתה נבעה מהיסוד של קידוש השם..." (והארץ נתן לבני אדם - עמ' 119). שמא תצקצקו בלשונכם ותאמרו: "נו, נו, כל כך הרבה מנהיגים שנחשדים ומואשמים בפלילים – זה קידוש השם?...". ובכן חברים, אין שלמות, לא בעולם ואף לא במדינת היהודים. אולם, במקום שחילול השם וקידוש השם מעורבים יחד, קידוש השם גובר תמיד. "... גדול קידוש השם מחילול השם" (קידושין, ד'). ובלשונו: כשאנו בוחנים את הישגי המדינה עד כה, חצי הכוס המלאה גוברת על חציה הריק!

רגע לפני תפילת יום העצמאות, קשר הרב בין מצוות כיבוד אב ואם לחיבור שבין יום הזיכרון ליום העצמאות. במצוות כיבוד אב ואם אנו מוקירים תודה להורינו שטרחו על גידולנו והיו שותפים לקב"ה במעשה הבריאה, כשם שמצוות כיבוד אב ואם (על פי ספר החינוך) אמורה להביא את האדם להכרת הטוב כלפי בורא עולם, כך יום הזיכרון, בו אנו מוקירים תודה לאלו שמסרו נפשם עבור המדינה, כלומר עבורנו, אמור להביא את האדם להכרת הטוב ביום העצמאות, כלפי הקב"ה שהעניק לנו מדינה ומלווה אותה ואותנו כבר כמעט 70 שנה, כן ירבו...

נעמיק בהכרת הטוב ונציין לשבח את מרכזות התרבות, צוות 70 ועוזריהם, שהפיקו וביימו לנו ביום העצמאות את: "כנס הבנים" הגדול. נשאנו עינינו וראינו כיצד מכל קצות הארץ נקבצים ובאים בני המשק למפגש גדול ומרגש שהתחיל במפגשים כיתתיים והסתיים בטקס חגיגי ומרגש תחת אוהל הצל הענק שהוקם במיוחד לכבוד האירוע. הדוברים הדגישו את פועלו של הקיבוץ שהחל כנקודה בשממה והפך לגן הפורח שקיים היום.

במסגרת ההפעלות הרבות, המיצגים וה"מוזיאון על הדרך", ראוי לציון "גן הילדים המשוחזר" שמשך אליו מבקרים רבים והעביר לנו חוויה מיוחדת במינה. חברתנו מרים צרפתי, הציגה בחלק מהמבנה בו היא מקיימת את סדנת האמנות שלה לילדים – "גן ילדים", ממש כמו זה שפעם שימש את ילדי הקיבוץ בגילאי 4-5 בתקופת ההלנה המשותפת. הגן המשוחזר כלל את המיטות הקטנות, הארונות, התמונות, השטיחים, שולחנות האוכל, פינות העבודה, תאי הבגדים, המקלחות... באופן משכנע ומדויק עד לפרטי פרטים! יישר כוח ותודה למרים שבזכותה יכולנו 'לגעת' באחת מהנקודות הרגישות שבחיי השיתוף ולהבין יותר את התקופה. למתבונן מהצד המתמקד בחצי הכוס המלאה - בולטת המסירות והעבודה התובענית אשר נדרשו מהמטפלות, לרווחת הילדים והוריהם שזכו לבלות ביחד מדי יום - 4 'שעות איכות' תמימות, כשהילדים מטופחים, מסודרים ונקיים. בעובדה זו, רבים מההורים ברחבי המדינה, אז והיום, יכולים רק להתקנא...

אין לי ספק שחומר רב וחשוב עושה את דרכו לעלון בעקבות "כנס הבנים". אשתדל לפרסם כמה שיותר ממנו במהלך השבועות הבאים. אנא שלחו למייל: alim@saad.org.il כקובץ וורד מצורף, ולאחר מכן מומלץ לוודא שהמייל התקבל. כו-לם מוזמנים לכתוב, גם מי שזו לו הפעם הראשונה... תודה מראש למשתפי הפעולה.

יורם קימלמן

פר"מ ארצות הנגב"

מאת: אסתר עק'א

לפני כשנה התחלתי לעבוד במועצת הנגב, שם אני משמשת כסמנכ"ל ואחראית תחום בניית הסכמות ועיצוב מדיניות. אני מאמינה כי התשתית לעבודתנו היא מעורבות אזרחית פעילה של תושבי האזור ולכן מוצאת לנכון לשותף את החברים בעבודתנו.

מעט רקע: בשנים האחרונות מתרחש בנגב תהליך הסמיו מעיני מרבית הישראלים. אזור הדרום זוקף את גוו ומשמיע סיפור חדש. סיפור שעוצמתו טמונה בהיותו מבוסס על מגוון כוחותיו המקומיים של האזור והתגבשותם לכדי קול חזק וברור. תהליך זה הינו תוצאה ישירה של עשייה משמעותית ורחבת היקף שנעשתה במסגרת התארגנויות וגופים רבים הפועלים בשנים האחרונות לקידום האזור.

מועצת הנגב: הוקמה רשמית בתחילת שנת 2015 מתוך אמונה כי בשלה השעה להקמתה של התארגנות נגבית אזרחית שביכולתה להעצים, לרשת ולחבר את כלל הקולות והכוחות הפועלים באזור לכדי כוח אפקטיבי שיוכל לייצג נאמנה את האינטרסים המשותפים של תושבי האזור. המועצה הוקמה כארגון גג רב מגזרי אזורי המורכב מכ-70 חברים ביניהם 24 ראשי רשויות, מנהלי ארגונים ומוסדות עוגן, מנכ"לי עמותות ועוד. מאז הקמתה הצטרפו אליה ראשי רשויות ומנהיגים רבים מרחבי האזור. כולם מאוחדים תחת חזון משותף לפיו, תפעל מועצת הנגב כארגון ללא כוונות רווח ותעשה שימוש בכלים אזרחיים, קהילתיים ומחקריים לייצוג הולם של תושבי האזור, למען מימוש הפוטנציאל האנושי ולמען שיפור איכות חייהם של כלל תושבי הנגב, לטובת שגשוגה החברתי, הכלכלי והמדיני של מדינת ישראל.

ייחודיותה של מועצת הנגב: בהיותה גוף המורכב מעוצמתם הפוליטית של ראשי הרשויות, מוסדות העוגן, העמותות והמגזר העסקי ותושבי הנגב. אין כיום גוף רב מגזרי אזורי המאגד בקונצנזוס גופים רבים כל כך. **להבדיל מארגונים אחרים,** מועצת הנגב רואה עצמה כארגון גג לארגונים וגופים רבים הפועלים לקדם אג'נדה אזרחית בנגב בתחומים האמורים. ערכה המוסף, הוא ביכולתה לאגד מגזרים שונים ולהפכם לכוח פוליטי ממוקד בעל השפעה. בנוסף, רואה עצמה המועצה כתשתית לקידום דיאלוג, אמון ושיתוף פעולה בין מגזרי ורב יישובי בתוך הנגב. מאז הקמתה של המועצה הגדיל אזור הנגב את כוחו הפוליטי ואת מידת הייצוג של צרכי האזור במנגנוני השלטון המרכזי.

בראש הארגון עומד כיום מיכאל ביטון ראש מועצת ירוחם ויחד איתו בוועד המנהל חברים ראשי רשויות נוספים- **טל אל על** סגן ראש העיר באר שבע, **סיגל מורן** מבני שמעון, **שי חג'ג'** ממרחבים ו**מוחמד אל נבארי** מחורה. עוד חברים בוועד המנהל **רוני פלמר** מנכ"ל תנועת אור, **סולטן אבו עביד** מנהל שתי"ל דרום ו**אביב חצבני** מנהל מרחב דרום של התאחדות התעשיינים.

מועצת הנגב ממקדת פעילותה בשלוש זירות עיקריות:

- גיבוש אג'נדה אזרחית בתחומי חיים משותפים-** מועצת הנגב פועלת לגיבוש סדר יום מוסכם במגוון תהליכים על ידי בניית הסכמות. עד כה פעלה המועצה לגיבוש הסכמות סביב נושאים שונים כגון: בריאות, תעסוקה, חינוך, דיור, חברה בדואית, תכנון, תעשייה, עסקים ועוד...

2. ניטור ומעקב למיצוי משאבים ממשלתיים - מועצת הנגב בסיוע שותפותיה, פועלת לניטור ומעקב אחר תהליכי יישום החלטות ממשלה בעלות חשיבות לאזור הנגב. מעקב זה הינו חיוני בעיקר בשל העובדה כי הממשלה אינה עוקבת באופן קבוע ויסודי אחר יישום החלטותיה, עובדה המהווה חסם משמעותי למיצוי המדיניות הממשלתית בנגב. עד כה עקבה המועצה אחרי 2.3 מיליארד ₪ בהחלטות ממשלה הנוגעות למגוון תחומי חיים. מעקב זה, הכולל קשר רציף עם נציגי משרדי הממשלה השונים, מאפשרים לאזור להאיר ולחשוף חסמים שונים ולמצות באופן מיטבי משאבים אשר הוקצו לו במסדרת המדיניות הממשלתית.

3. קידום מדיניות - כוחה מגיע מיכולתה לפעול כשדולה אפקטיבית לקידום מדיניות אזורית מוסכמת וחוצת מגזרים, אשר מטרתה לשפר את איכות חייהם של כלל תושבי האזור ולקדמה בדרכים שונות אל מול השלטון המרכזי. בשנתיים הראשונות להקמתה הפעילה המועצה קמפיינים ציבוריים שונים והמרכזיים שבהם: הקמת נמל תעופה משלים נתב"ג וקידום שירותים ותשתיות בריאות באזור. ההישג הגדול ביותר עד כה של קמפיינים אלו הוא בהצלחתה לקדם הקצאה ייעודית של מיטות אשפוז ולמימוש החלטת ממשלה להרחבת בית החולים סורוקה, כבית החולים היחיד באזור הנגב. הקצאה ייעודית זו מסתכמת בסכום הקרוב ל-100 מיליון ₪ ומהווה הוכחה בלתי ניתנת לערעור לתפקידה של המועצה ככלי אסטרטגי החיוני להמשך צמיחתו של האזור. במקביל ממשיכה המועצה לקדם תחומים אלו ואחרים אל מול הממשלה. פעילויות אלו לא היו מתאפשרות אילו לא תמיכתם ומעורבותם של ראשי הרשויות החברים במועצה, ארגונים, מוסדות עוגן ופעילים ציבוריים הפועלים במסגרת מועצת הנגב.

התארגנות המגזר השלישי בנגב : התארגנות ארגוני המגזר השלישי בנגב היא יוזמה משותפת לארגונים מובילים באזור, למועצת הנגב ולמנהיגות אזרחית - ארגון הגג של המגזר השלישי בישראל. ההתארגנות פועלת לקידום הסכמות ולייצוג עמדות ארגוני המגזר השלישי בנגב ביחס לסוגיות רוחב המקודמות על ידי מועצת הנגב ופלטפורמות אזוריות נוספות. במקביל, ההתארגנות מרכזת צרכים, מייצגת את עמדות הארגונים ביחס לסוגיות ותהליכים כלל מגזריים המובילים על ידי מנהיגות אזרחית ופלטפורמות כלל מגזריות נוספות. ההתארגנות קמה בעקבות צורך שעלה מארגונים רבים ופניות שקיבלה המועצה. כחלק מתהליך למידה מעמיק של החברה האזרחית, "מנהיגות אזרחית" ביצעה בשנתיים האחרונות שיח משתף עם כ-300 מנהלי ארגונים, ממנו עלה ה"צורך בהקמת רשתות אזוריות של ארגוני חברה אזרחית בפריפריה הגיאוגרפיות. למען שיתוף פעולה וידע, קידום סוגיות מקומיות משותפות והשפעה עליהן ולחיוזוק הייצוג של ארגונים וקהילות מאזורים אלה במהלכים כלל-מגזריים.

המועצה במספרים

- ✓ 800,000 תושבים.
- ✓ 70 מייסדים.
- ✓ 24 ראשי רשויות.
- ✓ 400 פעילים.
- ✓ 1500 משתתפים בחוגי בית ומפגשי ציבור בשנת 2016.
- ✓ 148,000 תפוצת פייסבוק בחודש.
- ✓ 2.3 מיליארד ₪ במעקב החלטות ממשלה.
- ✓ 350 מיליון ₪ של תקציבים אבודים שנחשפו על ידי תחקירני המועצה... ועוד!

דברית keje אפי רפלין סיוט "כנס הבנים" – השם הבנים

שבת, צהריים. תורנות חליבה. בתפקיד חולב מספר 1 זה שאחראי על החליבה - אני, אז - נער צעיר. בתפקיד חולב מספר 3, זה שתפקידו להביא את הפרות ולקרר להם את האוכל, - מיכה רוזנטלר, שבשאר ימות השבוע היה המורה שלנו לגמרא, מחנך הכיתה ומנהל בית הספר. המיוחד בסיפור הזה הוא - שהוא איננו מיוחד בכלל.

כשאתה חולב עם יהודה ברט, ישראל בן שלום ועוד רבים טובים, וידידיה כהן חולב באותה שעה בדיר - אתה מבין בעצמך דברים משמעותם מתבררת לך עם השנים: צניעות, שוויון, ערכה של עבודה - (כל עבודה) וחשיבותה של אחריות אישית.

כבוד הוא לי להיות בן סעד, ולדבר בשמם של מאות אנשים העונים להגדרה "בן" או "בת" סעד. הדשא הגדול, בין בית הכנסת לחדר האוכל, הוא לב הקיבוץ. ללב הזה התקבצו והגיעו בנים ובנות המרגישים שותפים אמיתיים לשמחה. יושבים כאן בנים ובנות שנשארו בסעד והקימו כאן את ביתם, דור שני ושלישי ואף רביעי למייסדים. לצידם יש כאלו שעברו למקומות שונים בארץ ובחו"ל. ישנם שמבקרים לעיתים קרובות, בשבתות וחגים, ישנם שקוראים את "עלים" כל שבוע, וישנם, שנזכרים ומגיעים אחת ל... כולנו ממשיכים לראות את סעד כבית גידולנו שעיצב חלקים משמעותיים באישיותנו, כחלק בלתי נפרד ממה שאנחנו היום.

גדלנו בנופי הנגב הצפוני עם מרחבים אין סופיים בצהוב - אפור ואז הפכו לירוק - ובחזרה. עלינו על מגדל השמירה ליד הדיר או לגובה המתבן וערימות הכותנה והבטנו עד להרי יהודה במזרח, הנגב בדרום ורצועת עזה והים במערב. המגדל והכותנה כבר לא קיימים אבל הנוף מסביב נשאר דומה.

הדשאים והנוי - יפים כאז, ממש נווה מדבר. המראה השכיח של צריפים ובתים ברביעיות פינה את מקומו למיגוניות, לקומותיים ולבתי השכונה בהרחבה. המקום שנקרא פעם "ישוב" "מחנה" "משק" או "נקודה" גדל מאד והוא היום "קיבוץ סעד" גדול ומפותח.

את חדר האוכל היחיד בצריף הצר, שאכלו בו שלוש ארוחות עם "במקום" אחד החליפו שלושה חדרי אוכל שאוכלים בהם ארוחה אחת עם המון "במקומים". בית הכנסת נשאר מתנשא במרכז עם תפילות החול הקבועות לצד תפילות הימים הנוראים והחגים. התפילות מעוררות בנו געגועים לקול דממה דקה של דרורי ובנצי ולשירת הציבור המחזיר להם בהד גדול.

עם כל הכבוד לחדר האוכל, ולבית הכנסת, בזמן שלנו - החיים בפועל התנהלו ב"בית הכולל". השכמה על ידי המטפלת, ארוחות, תפילות, מדידת בגדים, ניקיונות ועוד. רק ארוחות ארבע וערב וההשכבה לישון - היו עם ההורים. ובלילה - היינו משחקים במלחמת כריות מסדרון מול מסדרון, כשפחדנו, נורא רצינו שהשומרת תשמע אותנו - ואולי גם תגיע. במהלך חיי הצעירים ישנתי הרבה יותר זמן עם חברי לכיתה מאשר עם בני משפחתי. מכאן גם שיחסי החברות מאותה תקופה נשמרים עד היום. לא במקרה קבוצת הקשר של החברה שלנו מסעד נקראת: "הילדים של יונה". כן. בני שישים אבל תמיד "ילדים" של הקיבוץ.

לא תמיד היה פשוט. היה מאבק על פרטיות ועל הייחודיות של כל אחד ואחת. ההליכה בתלם מחייבת מחיר גבוה של פשרה. מעורבות ההורים בחיינו כחלק מהחינוך הקיבוצי הוא נושא למחשבות רבות. התחלתי מנוף הנגב הצפוני ומנוף המשק, אבל הנוף האנושי לא פחות ואולי יותר - משמעותי. קיבוץ של אנשים המשובץ מחברים וחברות עם דעות פוליטיות ואמונות דתיות שונות ומגוונות. אנשים שעל אף השוני הרב ביניהם

דאגו לשמור על שלמות הקהילה מתוך אמון הדדי. אנשים שיצרו מוסדות חברתיים השומרים על הכלל ודואגים לפרט. אספות חברים שהיו ההצגה הכי טובה בעיר, וועדות, בעלי תפקידים וגם בית שקמה, דאגה לוותיקים וועדת צדקה. סעד יצרה קהילה היוצרת את תרבותה בכוחות עצמה: נשף פורים לפי שכוונות בהשתתפות כוואולס, ליל סדר משותף, סוכה גדולה וסיכום שנה בסוכות, להקת סעד, שיעורים ברמה גבוהה, חוגים, קבוצת כדורעף ואפילו א-לוהים ישמור - בריכה משותפת.

סעד חוגגת השנה את שנת ה-70 להקמתה. 70 שנים שהתחילו בחוויית יצירה יש מאין והמשכם בשינויים מתמידים. אנחנו, כבנים, עוקבים אחרי השינויים שעוברים על הקיבוץ ומחזיקים אצבעות להצלחתם.

אני רוצה להודות לסעד על היום הזה: על ההזמנה לחגוג אתכם, על האירוח ועל ההזדמנות למפגשים מרגשים של בני הקיבוץ לדורותיהם. חשוב גם להודות על הקשר הנשמר בין הקיבוץ לבניו לאורך השנים, יחס שאיננו מובן מאליו. יחס המתבטא בתמיכה בשעת הצורך וברצון להמשך קשר. נזכור גם את הבנים והבנות שלא זכו להגיע ליום הזה. חברי ילדות שהיו איתנו לאורך שנים ולצערנו - אינם אתנו עוד. נפרדנו מכולם בטרם זמנם והם לא זכו להגיע אתנו ליום הזה.

ונסיים במילותיה של לאה גולדברג:

**לִמַּד אֶת שְׁפִתוֹתַי בְּרִכָּה וְשִׁיר הַלֵּל
בְּהִתְחַדֵּשׁ זְמַנְךָ עִם בֹּקֶר וְעִם לַיִל,
לְבַל יְהִיָּה יוֹמִי הַיּוֹם כְּתִמּוּל שְׁלֹשׁוֹם.
לְבַל יְהִיָּה עָלֵי יוֹמֵי הָרָגֵל.**

בשם כל בני ובנות סעד באשר הם: אנחנו מאחלים שתדעו ברכה ושיר הלל, שתתחדשו עם בוקר ועם ליל. לעוד שנים ארוכות של צמיחה והתחדשות. חג עצמאות שמח לכולם ומזל טוב לקיבוץ סעד!!!

סיכום איכאז' יום הזיכרון והצמאות בתרבות

מאחורינו אירועי יום הזיכרון וחג העצמאות, שבכדי לצלוח אותם אנו נעזרים במיטב הכוחות המוכנים לעזור ולתרום מזמנם, מכשרונם וממרחם. זה הזמן להגיד תודה ולספר לכם מי ומי העומדים מאחורי האירועים: **טקס יום הזיכרון (בערב)** - אורגן ע"י שלומית קייפור וטל גאלדור. השנה הוקדש לנעמה ואיתם הנקין ז"ל ולחייל יוחאי קלנגר ז"ל, תודה לצ"פי היקרה על הזמן שישבה עם הבנות ועל כל החומרים שנתנה להם על נעמה נכדתה ובעלה איתם ז"ל. תודה לכל המשתתפים בטקס ולכל האנשים שלקחו חלק בהכנתו.

ערב שירי לוחמים - בניצוחו של אסף סוברי בליווי הזמר ישראל סבן ושרון לוי אשר על הקלידים. זו השנה הרביעית בה אנו מקיימים את הערב במתכונת זו. בערב סופר על סמל ראשון לאוניד ואגנר ועל רב סמל יונתן ורמולן ז"ל, שני חיילים שנהרגו באזור סעד והציונים לזכרם נמצאים ממש לידינו.. היה מרגש ויפה, תודה לאסף.

מפקד יום העצמאות - המפקד בסימן בני המשק לדורותיהם לכבוד שנת ה-70 לסעד אורגן ע"י מוריה לנדאו. את ההנחיה כתבו חגית רפל ודרורית וייס. תודה לכל המשתתפים, לזמרים, למדליקי המשואות, למנחים, לילדים החמודים שרקדו, ליעל וייס ונעם ג'קסון שעבדו איתם, לחניכי בני עקיבא ולמדריכות על הדגלנות, לדני יום טוב על תפעול המשואות, לצוות ההגברה והתאורה.

סעודת ליל העצמאות - אורגנה ע"י שביט הלפרין יחד עם יעל פרנקל, עדי לוי ומיכל אפרתי. השתתפו בסעודה כ- 300 איש. במהלך הסעודה היו חידונים ושירה בציבור. האוכל היה טעים. תודה לצוות המטבח וחד"א, למלצרים על כל העזרה והעבודה.

בבוקר יום העצמאות: "כנס הבנים" - על אירוע גדול זה עבדו כבר כמה חודשים צוותים רבים בתכנון, מחשבה והרבה עשייה. שותפים רבים עמלו ועבדו לקראת היום הזה וביום עצמו. לא נוכל להזכיר את כולם ועל כך סליחה מראש. נגיד תודה לכל האנשים הרבים שעזרו בכל מיני פרויקטים, הציעו את עזרתם ופתחו את ביתם למפגשי הכיתות. צוות הכנס אותו רכזה שרה פולק וחברים בו: חנן קסלר, שרה רוזמן, חגית רפל ורחל ברזלי, היו אחראים לרכז את שמות כל הבנים להיות בקשר עם נציגי הכיתות, להעביר את כל המידע, להיות קשובים לבעיות שצצו ולתת פתרונות. **אנו מזמינות את אנשי הצוות לכתוב לעלון ולשתף את כולם בחוויות מפרויקט זה.**

הגן המשוחזר – גן ירוק הזכור לטוב עליו עמלו מרים צרפתי, רחלי לנדאו וצפרי שלומי. אספו, ניקו, סידרו ושחזרו את גן הילדים של פעם. הביקור בגן היה מרגש מאוד, מעלה זיכרונות וחוויות מימים עברו. הגן ייפתח בשבתות הקרובות לאנשים שלא הספיקו לבקר בו. ועל כך תינתן הודעה בנפרד.

סרטים של סעד - תודה לנחום על איסוף כל הסרטים ולקובי מכפר עזה שהכין עבורנו לקט משובח מסרטי סיכום שנה וסרטים ישנים של סעד. אנו מודעים לזה שרבים לא הספיקו להגיע למועדון ולצפות בסרטים, בהחלט נעשה בהם שימוש נוסף בקרוב.

"אוכל קדימה אוכל" – את כל נושא האוכל ריכזה נגה אבן צור. שושנה ואילנה עבדו במטבח (כן, גם ביום העצמאות) וחיממו עבורנו את "מאכלי סעד" שהוכנו ע"י הקייטרינג. תודה לבאה שהכינה את חדר הנצחה והמועדון לאירוח, תודה לכל האנשים שעזרו בהתארגנות של האוכל.

מוזיאון על הדרך - הכינה עבורנו מוריה לנדאו, הציווד והמוציגים נאספו מ: המוזיאון של משפחת קארו, יד שנייה, הארכיון, הגד"ש, הגזר והחממות. תודה ענקית לכל האנשים שעזרו לנו לאסוף את הכל, לאלו ששומרים לנו באדיקות על הדברים ה"ישנים" שכולנו אוהבים לזרוק ואח"כ מצטערים... את הלוחות הנפלאים עיצבה והכינה חנה שהם ואנו נעזרים בה רבות.

מבקשות שוב סליחה גדולה ממשפחת יקותיאל על כך שאמיתי ז"ל לא הוכנס ללוח הזיכרון הטעות כולה שלנו והיא תתוקן בהקדם.

הקומנדקר המשוחזר - תודה רבה לצוות המסגרייה שעמל לחדש את הקומנדקר. בהמשך יוצב בחזית המסגרייה לאחר סיום עבודות החשמל שם. **שיר המטפלות** - לחגית רפל אשר על הרעיון, המילים והביצוע, לרועי על המוסיקה ולמטפלות על השירה, תודה רבה. **תודות לאנשי הצילום והתיעוד** - חיים לנדסמן ואורי יערי. לנורית ולדליה נשות הארכיון אשר על התמונות והמסמכים בעזרתן ההיסטוריה מקבלת פנים ושמות.

תודה לליאור לנדאו על עיצוב ההזמנה לאירועי יום הזיכרון והעצמאות ותודה לרועי גולן האיש שמאחורי המוזיקה וההקלטות בכל האירועים. **תודה מיוחדת** - לדותן ולצוות ההגברה והתאורה שבימים עמוסים אלה קופצים מאירוע לאירוע ונותנים מענה לכל תקלה ובעיה. תודה לצוות העובדים המסור של ועדת תרבות שעובד לפני, אחרי ובזמן האירועים, ילדים צעירים ובוגרים שעובדים במרץ, סוחבים ומסדרים עד השעות המאוחרות והפעם עבדו קשה במיוחד אנו מזמינות ילדים נוספים להצטרף לצוות המנצח.

תודה רבה לכולם על ההשתתפות על הפרגון על הצעת העזרה. אין ספק ש"כנס הבנים" היה אירוע השיא של שנת ה-70. ניסינו לתת בו תמונה על ילדות בקיבוץ סעד. קשה להתייחס לכל הדברים בכל התקופות, יש עוד הרבה מאוד מקומות, אנשים ואירועים שעיצבו את הילדות בסעד. העלון הוא מקום מצויין לשתף ולספר ואתם מוזמנים לעשות זאת.

אנו מקבלות אין ספור תגובות, טלפונים ושיחות מחברים ובנים שהכנס נגע מאד לליבם. כולם מכירים תודה, משבחים ומדברים על הרוח הנפלאה של סעד ששרתה עלינו במהלך כל היום ולאחריו. ברוך השם ואשרינו שזכינו.

70 שנים

סעד חולדת 70 – מפגש כיתה

אנחנו, כקבוצה, תמיד היינו "כיתה טובה". אח, כמה משקל הונח על כתפיו כלאחר יד. לא כמו המופרעים שמעלינו והחוליגנים משעליהם, אנחנו היינו שקטים, צייתנים, נחמדים לבריות ולאורך שנים התגאינו בתפארתנו. עמדנו בצפיות ככאלו. מעין גוש אחד של חיוך שאף אחד לא מעז להסיר.

ואני, במרדנות האופיינית לי, רציתי גם להיות אחר. להיות אינדיבידואל לא מחובר. לא לדת, לא לציונות, לא לקהילה ולא לחברה שתשים אותי בהכללות.

הייתי צריך להגיע עד לסוף העולם וכמעט לשפוך את התינוק עם המים, בכדי להבין שזה לא היה שם. רק אצלי בסיפורים. כשהנסיבות הובילו אותי לחזור, עירום וחשוף, עד לפתח הבית הזה של כולנו ניתנה לי מתנה - לעצור ולהביט נכוחה.

והנה שירה לוחשת לנו סיפור בגן במנוחת הצהריים, וכנרת לידי עם ילקוט בדרך לכיתה א', עזרא משחק איתי מבוכים ודרקונים, איתמר רודף אחרי משה ריבלין. אני נזכר איך פתחתי לצור איזיק את הראש עם אבן מהקומנדקר וכיצד שיקרתי כשהאשמתי את אביטל שגזרה לי את הפוני אחרי שניסיתי להסתפר לבד. את אשר איתי עושה גרפיטי לא מוצלח על אולם הספורט ואת אורה צוחקת אליי אחרי מסיבת פורים. את מורן לידי בחוף של אילת אחרי טיול האופניים הגדול, הדר מנסה להסביר לי איך לשפר את השחייה שלי ואת רות תומכת בי מעל המשרפות בפולין. את השבתות עם אילן והנסיעות עם אדווה, את אולה ויאן שעברו לרגע לימדו אותי שיעור קשה על גאוות יחידה. את היום שרוזי הגיעה, את ברק בורח לשחק איתי במחשב בזמן בית ספר ואת חולדה בוהה בשקט מבעד לחלון הכיתה. את ענבר שפתחה לי דלת בירושלים בזמן הלימודים ואת צילה שהופיעה לתמוך כשהייתי עם אשתי בבית החולים.

כמה רציתי זהות נבדלת ונפרדת, שבה רק אני לעצמי, אך זה היה רק עוד סיפור בראשי. חזרתי בכדי להבין שהכל זה מגע עדין בין אנשים. שגדלו אותי, שכיוונו אותי, ששתלו בי חוויות והשתתפו בגורלי. שאתם הנוצות בכנפיים שצימחתי לי. אתם אבני הפינה של אישיותי.

הכיתה הטובה שלי.

דנת פרלי

דברית keje נחום ב"כנס הנשים" ביום הצמח

בטרם אפתח את דבריי אני מבקש לשלוח מכאן תנחומים למשפחת בן שלום, שחלק מבניה ובתם, בת כיתתי התכוונו להגיע היום לכנס ולא עלה בידם. אמש בחצות הלילה הם ליוו למנוחת עולמים את ראש משפחתם, חברנו במשך עשרות שנים, ישראל בן שלום. התמונה הראשונה שעולה לי ממנו זה איש צנוע וקטן שקוע עד מעל לברכיו במגפיים גדולים, ממחר לחליבה ברפת. איש תורה ועבודה מיוחד. יהי זכרו ברוך.

ובמעבר חד:

אני כאן היום על הבמה משתי סיבות.

הסיבה הראשונה, סיבה זמנית וחולפת והיא עובדת היותי מנהל הקהילה בסעד. יהיו שיאמרו: "מום עובר". הסיבה השנייה והיא לא תחלוף לעולם, היא עבודת היותי "סעדוני". כבר יותר מיובל שנים שאני סעדוני על כל המשתמע מכך:

- כאבי גב משעות של הליכה כפופה בחיתוך חלונות במנהרות האבטיחים והמלונים.
 - ממתק שבת בתא הכביסה בבית נעורים.
 - אורז עם חלב או דייסת סולת.
 - לטאטא את החדר בימי ראשון וחמישי ולשפוך מים ולהזיז מיטות בכל יום שלישי.
 - עיר הילדים, עיר הכלבים ומחנן גנים.
- ועוד כהנה וכהנה סימפטומים והנהגות הטבועות בעורקיי.

כנס הבנים לכבוד יום הולדתנו ה-70 מביא אותי אל הפסוק ממשלי (י"ז):

"עֲטֹרַת זָקִינִים בְּנֵי בָנִים וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם", שלמה בחכמתו מציג לנו את ההדדיות שבין אבות לבנים ובין בנים להוריהם. העטרת, הקישוט של הזקנים הם הבנים והנכדים ולא פחות מכך, הבנים הם הפאר של אבותיהם.

ביום העצמאות החגיגי הזה בו נאספנו כאן, זקנים וזקנות, בנות ובנים, נכדות ונכדים, מותר לשמוח ולהיות גאים על כל היש. משפחה גדולה רב דורית חיה ותוססת ואשר בשבעים שנותיה הפכה חולות שוממים לגן פורח ובתוכו חקלאות מתקדמת ועשייה חברתית לא מבוטלת. ויותר מכך, ביום הזה במבט על כל הקהל הגדול ומכובד הזה אני מבין שכמו בכל משפחה נורמאלית, לא כל הבנים נשארים סמוכים על שולחן הוריהם וחלקם פורש כנפיים לדרכו שלו. היוצא מכך, שמשפחת סעד שולחת את זרועותיה לכל רחבי המדינה מדן ועד אילת ובכל מקום שיש בן מבנינו – "סעדוני" כזה, יש גם קצת מרוחה של סעד שלנו. "אשרינו מה טוב חלקנו ומה יפה ירושתנו".

"בן שבעים לשיבה" - חשבתי שאת המילה "שיבה" ניתן גם לקרוא: "שי – בה". יש בה בשנת ה-70 מתנות שונות שאנחנו מעניקים לעצמנו ונדמה לי שהכנס הזה גם הוא מתנה גדולה לכולנו.

ברכת יישר כח גדולה למארגני היום, על ההשקעה העצומה ולא אפרט בשמות כדי לא להיכשל. וברכת יום הולדת שמח לנו ולמדינתנו!

אנחנו לא מנהלים הקהילה

כנס הבנים לרגל שנת ה-70

רוח מיוחדת, כזו של פעם בשבעים שנה, נשבה לה בשבילים ובמרחבי הקיבוץ ביום העצמאות. כך חשתי אני וכך שמעתי מרבים. 45 כיתות שנפגשות וקהילה רב דורית הנאספת ביום חג, אינם עניין של מה בכך. כבר בתפילות הערב והבוקר עם שליחי הציבור מקרב בנינו והליווי המוסיקלי, הורגשה התרוממות רוח וניתן היה לחוש את החג המיוחד. אני מבקש להודות מקרב לב לצוות המרכז של "כנס הבנים" : שרה פולק שריכזה אותו, חנן קסלר, שרה רוזמן, חגית רפל ורחל ברזילי ולצוות ההפקה המרכזי, נשות התרבות שלנו : חמי, אתי ומוריה. אני יודע שהיו עוד הרבה צוותי משנה והמון עוזרים ומארחים וב"ה שכל כך רבים הם שאי אפשר לפורטם. עוד תודה אחרונה לבני הנוער שעבדו קשה ביום הזה בארגון, סידור והסעדה. ולוואי והרוח המיוחדת הזו תמשיך ותנשב בשבילים ובבתים ותשרה על כולנו נחת רוח ושלווה.

הידד לרוח ההתנדבות

סעודת ליל יום העצמאות, הינה סעודה קהילתית שנתית אחרונה שנתנה לנו. השנה, בשל ההכנות הרבות לכנס הבנים, ריחפה עננה של אי ודאות על קיומה והוצאתה לפועל. לשמחתי הרבה, שביט הלפרין לקחה על עצמה את המשימה, בנתה לעצמה צוות שכלל את מיכל אפרתי, יעל פרנקל ועדי לוי ובעזרת מתנדבים נוספים ובשיתוף פעולה עם הקייטרינג וחדר האוכל ארגנו את הסעודה למופת ולשביעות רצונם של 320 המשתתפים. יישר כח גדול ומי ייתן וברוח התנדבות והתגייסות זו נמשיך לעשות ולשמר את היחד הקהילתי שלנו.

ואם בהתנדבות עסקינן...

כזכור, פרסמתי לפני פסח את רצוננו להחליף את "נאמני מסתורי האשפה" במתנדבים חדשים לשנה הקרובה. לשמחתנו פנו אלינו כמה מתנדבים, אך ישנם עוד מסתורים שלא אוישו. בימים הקרובים נשוב ונפרסם בקהילנט את המסתורים שמחפשים נאמן בתקווה שיהיו מי שירימו את הכפפה ואת הלכלוך...

משולחנה של הנהלת הקהילה

שני נושאים נדונו בישיבתה האחרונה של הנהלת הקהילה, שניהם מורכבים וכוללים פרטים רבים ולכן נפרסם אותם באגרת נפרדת לחברים :

א. אושרה הצעה של צוות יישום בנוגע להתייחסות מיוחדת לבונוסים ו"מצנחי זהב" – מענקים מיוחדים, בסיום עבודתו של מנהל.

ב. אנטנה מרכזית - נבחרה חלופה לביצוע בנושא האנטנה המרכזית שכבר התיישנה מאד, מתוך מספר חלופות שהגיש צוות הבדיקה שכלל את בניה, נעם אבן חן, אפרים גולן, בוקי ואלדד בן אהרן.

ונדליזם

לצערי, שוב פקדו אותנו מספר אירועי ונדליזם ובמיוחד, פגיעות חוזרות בקלנועיות של וותיקינו שכללו נזקים של מאות שקלים. אנחנו פועלים בשיתוף עם המשטרה ומערכת החינוך החברתי למגר תופעות כאלה. חשובה לנו מאד הערנות של הציבור ועל כל אירוע חריג, יש לדווח בזמן אמת לאריאל סאסי. מכיוון שידוע לנו שבמספר מקרים היו אלה בני נוער משלנו, אני פונה לכל ההורים, שוחחו עם ילדיכם, בני הנוער על חומרת המעשים על מנת שנמגר מתוכנו את התופעות הללו.

ועוד על אחריות הורית ותשומת לב

לאחרונה ראיתי מספר פעמים ילדים בגילים צעירים מאד שמטפסים על ממדים גבוהים כחלק ממשחק אחר הצהריים ביום חול או בשבת. אין לנו אפשרות לגדר כל מבנה והיצירתיות של ילדינו שופעת, בלי עין הרע. כל שנותר לי הוא להאיר את עיני כל ההורים לתשומת לב והשגחה מירבית על ילדיהם, על מנת שחלילה לא נשאל את עצמנו למה לא שמרנו עליהם.

תווי השי

לתשומת לב החברים ולאור מקרים שהיו, חשוב להדגיש. לתווי השי שחולקו לעובדי הבית בערב חג הפסח יש תוקף עד- 30.09.17. ניתן להשתמש בתווי השי רק בתקופה זו. לתשומת ליבכם.

קיץ טוב ושבת שלום

חנה

ימים le זאלה

גאווה – טכס יום הזיכרון לחללי צה"ל ופעולות האיבה בסעד, פותח יומיים של קדושה, של עוצמת השקט, ושל עיסוק בזיכרון. כמה מרשים שהשכלנו, להנחיל לטכס המיוחד הזה, מסורת מיוחדת, מכבדת, מכילה, ועוטפת.

גאווה – טכס יום הזיכרון לחללי צה"ל ופעולות האיבה בבית הספר, אולם שאין בו כיסא פנוי, וכולם עומדים בחרדת קודש ברגעי הצפירה, שלאחריה פעמי הדגלים, הדלקת הנרות, מקהלת הילדים, שיר, ריקוד, משניות, וקדיש שנאמר בשקט, אבל בוקע רקיעים. גם כאן בבית הספר, הצליחו העומדים מאחורי הטכס, לייצר מסורת שהופכת את הטכס, למפעים, מטלטל, ומחבר בין הורים לבנים, שאלו ואלו חוו את החסר והשכול.

ואז מגיע יום העצמאות!

גאווה – מה שפעם נהגנו לקרוא "המפקד", אותו אירוע שמחבר בין יום הזיכרון, לבין יום העצמאות. הנפת הדגל, השירה, הדלקת המשואות המרגשת שנה אחר שנה, ריקוד הילדים, והתקווה. והכל ערוך ומוקפד בפשטות שמחברת בעוצמה את כל הנוכחים.

גאווה – יום העצמאות "כנס הבנים". כמה חששות ליוו את המארגנים? כמה יגיעו? איך יתנהלו מפגשי המחזורים, האם חשבונו על כולם? האם נערכנו כראוי, החל מחנייה ועד לכיבוד? שאלות ושאלות, עד לרגע פתיחת האירוע - שבסופו התרוממות רוח פורצת, מפגשים נפלאים כולל המטפלות, תמונות ופוסטים בפייסבוק, "ערימה של חברה על הדשא", מוזיאון על הדרך, שחזור גן הילדים, כשהחוט המחבר, הוא יישר כוח ענק למארגנים!! צוות ה 70 וועדת תרבות הבלתי נלאית, ותחושת שייכות לקיבוץ מיוחד במינו. אז סלחו לי, אם לצד **הגאווה** יש בי גם הרבה **אהבה** לקיבוץ המיוחד שלנו.

בוקי בר"ט

נא להכיר - על הקקטוסים בסעוד

מאת: ע' אבירם

לרגל שנת ה-70 לסעד ומלאות שנה לפטירתו של יהודה אל-עמי, נראה לי מתאים לספר אודות הגן המיוחד הנמצא ליד שער הכניסה לסעד מזה 55 שנים.

יהודה ואני, גידלנו כחובבים, קקטוסים בגינותינו. היות ומטבע הצמחים הללו הם מתרבים ומכסים את סביבתם, נוצר מצב שהגינה נעשתה צרה מהכיל את הסוגים השונים. הגענו להחלטה שיש ליצור פינה שבה נוכל לגדל יותר סוגי קקטוסים.

ראשית איתרנו מקום בקצה הקיבוץ, מאחורי בית הספר, במקום שנראה לנו כמתאים מבחינת פני השטח המאפשר בניית טרסות ונמצא בין גדרות תיל שהיו אז בקצה הקיבוץ. לאחר שביררנו עם המוסדות לגבי השימוש במקום, הוסבר לנו שבאזור זה יוקם משק הילדים והתכנית ירדה מהפרק.

לא נטשנו את הנושא ומצאנו שוב מקום שהיה מוקף גדרות תיל ליד שער המשק, ובהנחה שזהו מקום שלא נדרש, דילגנו בין הגדרות ושם קבענו את מקומו של הגן העתידי. למען האמת, לא נתקלנו בהתנגדות משום שלא היו תכניות לבנייה במקום זה, ושיפוע השטח נראה מתאים.

ועכשיו לעבודה!... עם טרקטור פרגוסון קטן הבאתי כלים לחרוש את השטח שגודלו היה כדונם אחד. אני עסקתי יותר בתכנון השטח ובביצוע עבודות ההכשרה ואילו יהודה היה המומחה לצמחים לסוגיהם השונים.

את כל העבודה בשטח עשינו בשעות הפנאי לפני העבודה ולאחריה. במבט לאחור אפשר לסכם שרוב הדברים נאספו ברחבי הקיבוץ ולרוב כבר לא היו בשימוש: הצנרת היתה מצינורות "סקינרים" שיצאו משימוש לאחר שנשתנו שיטות ההשקיה (את החורים ששימשו ליציאת המים, סתמתי בריתוך), וברזים ישנים קיבלתי מהמשקים וכך נבנתה מערכת השקיה לגן. תיכננו יחד את השבילים ואת מיקום השתילים, משום שהיה צורך להתחשב בשטח העתידי שכל צמח ידרוש למחיתו. כך נבנו הטרסות שמנעו מהגשמים לשטוף ולסחוף אדמה. לא נעזרנו במתכנן גנים, אבל ראינו בעיני רוחנו כיצד דבר כזה צריך להיבנות. סיירנו בגנים בוטניים מעטים שהיו באוניברסיטאות ולמדנו מהם.

את האבנים אספתי לאורך הכבישים באזור ולעיתים אף הרחקתי עם הטרקטור עד בארי וגם מהשדות שמהם סוקלו האבנים המיותרים שם.

לאחר כשנתיים השתנו תכניות הבניה במשק ואנו קיבלנו צו פינוי מהשטח.

כמובן לאחר ההשקעה הגדולה שהשקענו בהכשרת השטח והצומח שכבר נקלט, החלטנו לשמוע מה יש לקיבוץ להציע במקום מה שיפונה.

לאחר דיונים עם מוסדות המשק, ובגלל ההתנגדות שלנו לפנות בכלל את השטח, הסכמנו להצעה שיזיזו אותנו יותר לכוון הכביש ובכך גם זכינו בשטח כפול בגודלו לעומת הגן הראשון. יצאנו נשכרים מכך וכך גם זכו הבתים החדשים שניבנו להימצא ממש בקצה הגן, ובא לציון גואל.

במשך שנים רבות היינו בעצם גן הקקטוסים הגדול בארץ ותוספות הזנים נרכשו בשיטת ההחלפות. כששמענו על זן מסוים שנמצא אי שם בארץ, יצרנו קשר עם אותו מגדל וביצענו החלפות בזנים שהיו אצלנו. מבקרים הבאים לגן מתפעלים מריבוי סוגי המשפחות ומהגיוון הרב של הצמחים השונים.

בגן קיימים כחמש מאות סוגים וגוונים והשנים הרבות שבהם קיים הגן הצמיחו עצי קקטוס ענקיים שאין רבים כמותם גם בגנים שהוקמו במקומות שונים בארץ.

כמובן שאחד היתרונות של צמח הקקטוס הוא בצריכה הנמוכה של מים ובכלל רוב הצמחים חסינים בפני מחלות. פרחי הקקטוס מרהיבים ביופיים ומהווים מוקד משיכה והתפעלות מגודלם וצבעוניותם המיוחדים.

לאחר מספר שנים יצאתי ללימודים ואז למעשה נשאר יהודה כמעט לבדו כדי לתחזק ולשמור על הקיים בגן. למרות הקושי שבדבר יהודה לא ויתר והמשיך לטפח ולהוסיף זנים נוספים, ולעיתים, בעת הצורך ידע יהודה לגייס מתנדבים לעבודה בגן, וסדרן העבודה שמח לעיתים לשלוח לעזרה אנשים שהיה קשה לשבצם בעבודה כגון בימי גשם ועוד.

שנים רבות טיפח יהודה את הגן והתוצאות נראו יפה בשטח. עבודה רבה הייתה בעיקר להרחיק את העשבים שאיימו לכסות כל פיסת קרקע שבין הצמחים על ידי ריסוסים וגיוזם.

לצערנו, לאחר שיהודה נאלץ לעזוב את עבודת הגן נוצרה הזנחה בתחזוקת הגן ולמרות שגנני הנוי של היום מוכנים לתת טיפול מינימאלי למניעת הזנחה מוחלטת של הגן, המראה הנגלה לעיני המבקר לא מתאים לחזון של יהודה (ושלי) על גן מיוחד שיצוין בין שאר מאפייניה של סעד.

ולבסוף, הצעה ראויה לעיון – לקדם אפשרות להנציח את שמו של יהודה ולקרוא את הגן על שמו כפי שכבר נעשה בענפים ומבנים ברחבי המשק. ראוי יהודה להערכת פועלו ועשייתו במקום שכה אהב ושנים כה רבות השקיע בטיפוחו.

לצרכה ולמשה בן-עמי מלף טוב להולדת הנין
נכד אנטא ולצור בן-עמי, בן אטליה ולדביר בן עמי
חימא לסבתא יהודית חמא
מתכו לאמחה ולאוסר!

לליפא וללאולא אהרונ' ולכל המשפחה מלף טוב להולדת הניתה
נכדה לריקי ולירון אהרונ', בת לחן ולמיכל אהרונ'
מתכו לאוסר ולנחת!

ה'ארה אד'ארה!

לקראת ל"ג בעומר, ועם איסופי העצים האינטנסיביים של חבורות מילדנו, מצאנו לנכון להבהיר **שוועדת חינוך מרכזת את כל המדורות מא' - י"ב:**

א' - ד' - במסגרת הבתים הכוללים.

ה' - ט' - במסגרת בני-עקיבא.

תיכון - במסגרת התיכון.

לכל קבוצה יינתן תקציב לכיבוד כמיטב המסורת, ותותאם פעילות.

ההשגחה בזמן המדורה באחריות ההורים. בא' - ד' נוכחות הורית לאורך כל המדורה (3-4 הורים במשמרת), ובבני-עקיבא בנוסף על המדריכים - סיירת הורים מתנדבים שתסייר בין המדורות עד שעת הסיום שתיקבע.

המיקום לכל מדורה ייעשה בתיאום עם אריאל סאסי, אחראי כיבוי אש בסעד.

כל קבוצה שמתארגנת למדורה פרטית - יש לתאם זאת עם אריאל סאסי! מדורות לא מאושרות יכובו.

מדורות יאושרו רק עם נוכחות הורית לכל אורך המדורה.

בכל מקרה, חשוב לוודא את כיבויה המוחלט של המדורה ולמחרת את פינוי כל הפסולת. בימים הקרובים יישלחו מכתבים עם פרטים לגבי המדורות.

שנרבה אהבת חינוך בימים אלה בע"ה - ל"ג שמח!

אפרת elife ואריאל סאסי

הלמנה לקידוש

השבת פרשת אחרי מות קדושים נחגוג בר מצוה ל:

בני סהלו

אנו מזמינים את הציבור לקידוש על הדשא הסמוך למשפחתון לאחר המניין השני.

בהזדמנות זו נודה לקב"ה על הטובות שגמלנו, ונרים כוסית לכבוד בני ולהתחלה החדשה בבית המשופץ.

ורד, elife וילדי המשפחתון

